

Utbildningsinspektion i Lärkesskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Nora kommun och besökt Lärkesskolan den 14 mars 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Lärkesskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

I Lärkesskolan intervjuades rektorn, elevvårdsteamet, lärare, elever och föräldrar. Inspektörerna besökte även lektioner i de flesta årskurserna. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för bedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Lärkesskolan	Antal elever
Förskoleklass	18
Grundskola	143

Källa: Skolans rektor

Skolan är belägen i ett villa- och radhusområde strax utanför centrala Nora. Skolan är nyligen renoverad och lokalerna är ljusa, rymliga och anpassade för att undervisningen ska kunna ske i olika former. Skolans klassorganisation är huvudsakligen utformad i klasslärarsystem där en klasslärare huvudsakligen ansvarar för all undervisning. Eleverna är grupperade i förskoleklass, en klass vardera med årskurs 1, årskurs 2, årskurs 3 och årskurs 6. Därutöver finns en klass med årskurserna 3–4 samt en klass med årskurserna 5–6.

I rektorns ansvar ingår även att vara chef för kulturpedagogerna som är en kommundemensam resurs för att stimulera skolornas arbete med estetiska ämnen och kulturfrågor i vid mening. Kulturpedagogerna består av väl utbildade personer inom bland annat områdena bild, media, drama, musik och dans. Kulturpedagogernas tjänster används i skolor i kommunen exempelvis vid temaarbete och arbete med normer och värden. Både lärare och elever beskriver kulturpedagogernas arbete som ett uppskattat inslag i undervisningen vid Lärkesskolan.

I skolans lokaler bedrivs även skolbarnsomsorg. Denna verksamhet bedöms i en separat rapport.

Helhetsbedömning

Lärkesskolan är i många avseenden en väl fungerande skola med god kvalitet. Skolan genomför ett systematiskt och kontinuerligt arbete med normer och värden. Inspektionen visar dock att det finns flera elever som inte når de nationella målen i årskurs 5. Det är därför angeläget att skolan fokuserar på arbetet med att förbättra elevernas måluppfyllelse. Skolan uppvisar brister när det gäller uppföljning och kommunikation av resultat i andra ämnen än svenska, engelska och matematik.

Ett viktigt led i arbetet med ökad måluppfyllelse är att varje elevs stödbehov tidigt uppmärksammas och att det finns väl fungerade rutiner för utredning, dokumentation och upprättande av åtgärdsprogram. Vid inspektionstillfället framkom vid verksamhetsbesök, dokumentation och intervjuer med föräldrar att skolan inte i tillräckligt tidigt skede uppmärksammar och ger det stöd som varje elev är i behov av. Inspektörerna bedömer att det finns brister i att utreda stödbehov och upprätta åtgärdsprogram i tid vid Lärkesskolan och rektorn bör uppmärksamma dessa brister.

Rektorn har stort förtroende bland skolans personal och personer som ansvarar för elevhälsan och är enligt samma källor väl förtrogen med verksamheten. Inspektörerna bedömer att rektorn och skolans personal är väl insatt i hur rutinerna för kommunens övergripande kvalitetsarbete är tänkt att fungera. Skolan har en arbetsplan som överensstämmer med de mål som anges i styrdokumentet. Skolans kvalitetsredovisning överensstämmer till största delen med vad som kan förväntas av en sådan. Emellertid brister skolan i att sammanställa och utvärdera skolans kunskapsresultat i samtliga ämnen i syfte att förbättra måluppfyllelsen. Ett sådant arbete har påbörjats av skolans lärare men måste intensifieras och omfatta alla ämnen. Rektorn har ett ansvar att skolans resultat följs upp och utvärderas och bör i högre grad verka för att så sker.

Som ett prioriterat område i arbetsplanen har rektorn poängterat betydelsen av att samverkan mellan klasser bör utvecklas. Rektorns uppfattning är att skolan kommit en bit på väg i detta arbete. Inspektörernas bedömning är att det finns ett betydligt

större utrymme för förbättringar i samverkan mellan olika arbetslag men också mellan lärare i syfte att åstadkomma en likvärdig utbildning för samtliga elever och berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. Inte minst gäller det undervisningens genomförande där lärares ämneskompetens bättre kan utnyttjas. Skolans nyrenoverade lokaler skulle enligt inspektörernas bedömning kunna bidra till en ökad samverkan mellan arbetslagen och mellan lärare.

Slutligen vill inspektörerna framhålla det positiva i att skolan använder sig av kulturpedagogerna i sin strävan att utveckla undervisningens innehåll och former. Det har också inneburit att elevernas möjlighet till inflytande över sitt lärande har blivit större.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan gör inte en systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).
- Skolan upprättar inte åtgärdsprogram i enlighet med bestämmelserna (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Elever i behov av studiehjälp får inte detta (5 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Undervisningen i svenska som andraspråk anordnas inte i stället för undervisning i svenska (2 kap. 16 § grundskoleförordningen).
- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte kraven i förordningen (3 § förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Resultaten bör i högre grad följas upp och utvärderas så att undervisningsmål och metoder kan prövas och utvecklas.
- Arbetet med att följa upp elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen bör förbättras.
- Elevernas individuella utvecklingsplaner bör utvecklas avseende kvalitet och innehåll samt hållas aktuella för eleverna.
- Utbildningen bör i högre grad utgå från läroplanens strävansmål.
- Elevernas kännedom om målen och möjlighet till inflytande och ansvarstagande bör förbättras.
- Skolan bör i högre utsträckning arbeta för att anpassa undervisningen till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.
- Skolan bör tydliggöra elevens val för eleverna.

4 (16)

- Skolan bör i högre grad utveckla samlarbetsformerna inom skolan för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *avsevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Tabell 1. *Andel elever vid Lärkesskolan, samt andelen elever i kommunen (i procent) som har nått kravnivån i samtliga delprov vid de nationella ämnesproven för årskurs 5 i ämnena engelska, matematik och svenska, läsåren 2005/06 och 2006/07.*

	Engelska		Matematik		Svenska	
	2005/06	2006/07	2005/06	2006/07	2005/06	2006/07
Lärkesskolan	83	94	78	76	87	94
Kommunen	84	93	80	88	90	95

Källa: Kommunens och Lärkesskolans kvalitetsredovisningar för åren 2006 och 2007

Kommentar:

Av ovanstående tabell kan utläsas att flera elever inte nått kravnivån i samtliga delprov vid de nationella ämnesproven för matematik. Skolan har analyserat orsakerna till resultaten och menar att det finns skiftande orsaker. Flera elever har fått särskilt stöd under en längre tid men har trots det inte uppnått målen. Skolan bedömer att eleverna ska ha uppnått målen i årskurs 6. En diskussion har startats om fördelningen av undervisningstiden i engelska enligt skolans kvalitetsredovisning. Enligt skolan har läsningen på senaste tiden gett resultat i ämnet svenska. Matematik är dock det ämne som har lägst måluppfyllelse. Resultatbedömning och resultatsammanställning i andra ämnen än dessa tre görs inte av skolan.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna fortlöpande följer upp resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen,
- om kunskapsresultaten följs upp regelbundet under hela skoltiden,
- om utvecklingssamtal genomförs om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas,
- om en framåtsyftande individuell utvecklingsplan upprättas i samband med utvecklingssamtalen.

Bedömning av området Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Inspektörernas sammanvägda bedömning är att området är av mindre god kvalitet trots att elevernas kunskapsresultat i svenska, engelska och matematik regelbundet följs upp på ett bra sätt och att utvecklingssamtal genomförs. Inom bedömningsområdet finns inom följande områden:

Uppföljning av resultaten

Enligt läroplanen måste skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som det omgivande samhället.

Eleverna berättar att de ibland utvärderar undervisningen i vissa ämnen. Lärare uppger att de följer upp resultaten i vissa ämnen och ibland diskuterar undervisningsmål och metoder men inte regelbundet.

Inspektörernas bedömning är att lärarna i högre utsträckning bör följa upp resultaten så att undervisningsmål och metoder kan prövas och utvecklas.

Uppföljning av alla ämnen

Enligt läroplanen ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn.

I skolan följer lärarna upp resultaten i engelska, matematik och svenska genom bland annat de nationella ämnesproven, diagnoser, olika tester och arbetsprover. Det finns exempel på lärare som inför utvecklingssamtalen tydligt kopplar varje elevs kunskapsutveckling till kursplanemålen i engelska, svenska och matematik. Det finns också exempel på att lärare följer upp elevernas kunskapsutveckling i andra ämnen. Inga gemensamma rutiner för resultatuppföljning i andra ämnen än svenska,

engelska och matematik finns. Skolan har därför inte möjlighet att få en samlad bild av andra kunskapsresultat än engelska, matematik och svenska.

Inspektörerna bedömer att lärarna bör förbättra arbetet med att följa upp elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen.

Individuell utvecklingsplan

Enligt grundskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en framåtsyftande individuell utvecklingsplan skriftligt sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

De planer inspektörerna tagit del av är inte framåtsyftande och tydligt kopplade till de nationella målen, trots att ett underlag till en sådan koppling finns genom lärarens kunskapsuppföljning i ämnena svenska, engelska och matematik. Fokus på hur elevens kort- och långsiktiga kunskapsutveckling bäst kan stödjas ligger på eleven själv (ex ”skärpa mig”) och inte på skolans insatser. För många av de elever som inspektörerna samtalat med är inte heller de individuella utvecklingsplanerna aktuella. De har också liten kännedom om målen för utbildningen.

Inspektörerna bedömer att elevernas individuella utvecklingsplaner bör utvecklas avseende innehåll och kvalitet samt hållas aktuella för eleverna. Se vidare i Skolverkets allmänna råd om den individuella utvecklingsplanen.

1.3 Bedömning och betygssättning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper,
- om lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevens kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning,
- om lärarna vid bedömning och betygssättning utgår från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna,
- om lärarna vid betygssättningen utnyttjar all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanerna,
- om betyg sätts enligt författningarnas krav,
- om betygskatalog förs enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Bedömning och betygssättning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörernas sammanvägda bedömning är att området är av god kvalitet. Som stöd för bedömning av elevernas kunskapsutveckling använder sig lärarna bland annat av iakttagelser, tester och diagnoser av olika slag. Lärare utgår också från de nationella målen i kursplanerna och de nationella ämnesproven vid bedömningen av

kunskapsutvecklingen i svenska, engelska och matematik. Som tidigare nämnts är det dock främst i dessa ämnen som bedömningen görs.

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning,
- om organisation och arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,
- om eleverna ges kunskap om demokratis principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former,
- om undervisningen är allsidig och saklig,
- om de som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället,
- om arbetet i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörernas sammanvägda bedömning är att området är av god kvalitet trots att undervisningen inte i tillräckligt hög grad utgår från läroplanens strävansmål och då skolorna inte i tillräcklig utsträckning strävar efter att ge eleverna ett allt större inflytande. Bedömningen grundar sig på att skolan i sin arbetsplan tydligt har uttryckt sin ambitionsnivå och har påbörjat arbetet med att förverkliga målen i arbetsplanen. Detta arbete bör dock intensifieras bland annat genom en större samverkan inom skolan. Förbättringsbehov finns inom följande områden:

Utbildningens inriktning

I läroplanens mål och riktlinjer anges mål att sträva mot. De anger inriktningen på skolans arbete och därmed en önskad kvalitetsutveckling i skolan.

Lärkesskolans arbetsplan har rubriken "Lärande med Lek och Lust ute och inne". Arbetsplanens innehåll svarar väl upp mot de strävansmål som anges i läroplanen. Efter verksamhetsbesök och samtal med elever och lärare konstaterar inspektörerna att skolan har en hel del arbete kvar innan det som anges i arbetsplanen har förverkligats, men att ett sådant arbete har påbörjats i vissa grupper. Vid samtal med lärare framkommer att de uppfattar kunskapsuppdraget komplext där det inte bara

handlar om undervisning utan också om att skapa trygghet för att få förutsättningar för lärande. Det framkommer också att diskussionen kring strävansmålen inte är så aktiv på skolan.

Inspektörerna bedömer att utbildningen i högre grad bör utgå från läroplanens strävansmål.

Inflytande och ansvarstagande för egna lärandet

Enligt skollagen ska eleverna ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Enligt läroplanen ska skolan klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan.

Vid samtal med elever, lärare, vid verksamhetsbesök och i dokumentstudier framkommer att elevernas medvetenhet om målen med utbildningen och möjlighet till inflytande varierar beroende på lärare och ämne. Eleverna menar att möjlighet till inflytande beror på vilken lärare de har. Eleverna involveras i undervisningens innehåll och form på ett tydligt sätt när kulturpedagogerna deltar i undervisningens planering och genomförande. Därutöver begränsas elevernas möjlighet till inflytande och ansvarstagande till att välja innehåll och arbetsform inom en begränsad ram, exempelvis fritt arbete efter ett avslutat beting, välja innehåll inom ett begränsat område, som att skriva om olika vilda djur. Som framgår ovan är också elevernas kännedom om målen för utbildningen liten. En förutsättning för elevernas möjlighet till inflytande och ansvarstagande är att de kan målen för utbildningen. Eleverinflytandet är ett prioriterat område enligt kvalitetsredovisningen och bör enligt inspektörernas bedömning utvecklas ytterligare och kopplas till elevernas kännedom om målen.

Inspektörerna bedömer att elevernas kännedom om målen och möjlighet till inflytande och ansvarstagande bör förbättras.

Samverkan inom skolan

Enligt läroplanen ska alla som arbetar i skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Läraren ska samverka med andra lärare i arbetet med att nå utbildningsmålen.

Samverkan mellan arbetslag och klasser är ett prioriterat område för skolans rektor. Vid verksamhetsbesök ser inspektörerna att det i viss mån förekommer samverkan mellan olika arbetslag men endast i mindre omfattning. Undervisningen sker i huvudsak klassvis och samverkan mellan klasser förekommer i liten utsträckning. Enligt lärare finns en önskan om mer samverkan men man har svårt att få till stånd detta.

Inspektörernas bedömning är att skolan bör i högre grad utveckla samarbetsformerna inom skolan för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,
- om särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet,
- om det vid behov av särskilda stödåtgärder alltid utarbetas åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Inspektörerna bedömer sammantaget att skolornas arbete inom området är av mindre god kvalitet trots de ansträngningar som görs för att organisera och ge stöd till elever med svårigheter i skolarbetet. Följande brister och förbättringsbehov finns:

Individanpassad undervisning

Enligt läroplanen ska undervisningen anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling.

Vid intervjuer med elever och vid iakttagelser framkom att arbetsformer och arbetssätt i flera klasser är desamma för alla eleverna i gruppen. Anpassningen till varje elevs förutsättningar och behov förekommer i mindre omfattning. Inspektörerna ser exempel på ett mycket styrt lärande och lärande i långsamt tempo, där elever inte utmanas, men inspektörerna ser också exempel på motsatsen. Intervjuade lärare menar att det är svårt att möta alla elever när eleverna befinner sig på skilda nivåer.

Inspektörerna bedömer att skolan i högre utsträckning bör arbeta för att anpassa undervisningen till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Elever i behov av särskilt stöd

Enligt grundskoleförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål om eleven behöver det.

Vid skolan finns nyanlända elever som behöver studiehandledning på modersmålet. Elever i behov av studiehandledning på modersmålet får inte detta enligt intervjuade lärare och rektorn.

Inspektörerna bedömer att skolan inte uppfyller kraven på studiehandledning på modersmålet.

Åtgärdsprogram

Enligt grundskoleförordningen ska rektorn se till att en elevs behov av särskilda stödåtgärder utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rek-

torn se till att ett åtgärdsprogram upprättas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas.

I skolan upprättas åtgärdsprogram för de elever som är i behov av särskilda stödåtgärder i första hand av ansvarig lärare men i vissa fall även av specialpedagog. Inspektörerna har tagit del av ett urval av åtgärdsprogram och fört samtal med lärare och föräldrar kring utredning av elevs behov av stöd och upprättandet av åtgärdsprogram. Inspektörerna konstaterar att åtgärdsprogram inte alltid har upprättats trots att det framkommit att eleven har behov av särskilt stöd. Åtgärdsprogrammen har också en del kvalitetsbrister. Exempelvis framgår det inte alltid vilka behoven är. En tydlig beskrivning av vilka åtgärder som skolan avser att vidta kopplat till elevens stödbehov och att åtgärdsprogrammen regelbundet utvärderas framgår inte alltid. I övrigt hänvisar inspektörerna till Skolverkets allmänna råd för åtgärdsprogram (SKOLFS 2008:25).

Inspektörerna bedömer att Lärkesskolan inte uppfyller kraven om åtgärdsprogram.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan utgör en trygg miljö,
- om skolan har en studiemiljö som är inriktad på lärande och ger stöd åt att utveckla kunskaper,
- om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal, elever och företrädare för elevernas vårdnadshavare,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer och värden i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörernas sammanvägda bedömning är att området är av god kvalitet eftersom skolmiljön i huvudsak är trygg. Det bedrivs ett aktivt och medvetet värdegrunds-

bete. Likabehandlingsplanerna uppfyller emellertid inte lagens krav utan måste revideras för att svara mot de behov som varje skola har.

Likabehandlingsplan

Enligt lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever råder det numera ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Huvudmannen ska enligt lagen bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje verksamhet. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. I likabehandlingsplanen ska åtgärder redovisas och den ska ses över och följas upp varje år. Likabehandlingsplanen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna och den ska utgå från en kartläggning av den egna verksamheten.

Lärkesskolans likabehandlingsplan är framtagen av trygghetsteamet inom lärargruppen. Elever har dock inte medverkat i utarbetandet av den. Planen saknar uppgifter om vilka insatser som skolan avser påbörja och genomföra under året. Skolan har dock nyligen kartlagt den egna verksamheten genom en enkät som kommer att användas vid revideringen av likabehandlingsplanen. Nora kommun har inte överlämnat åt rektorerna i kommunen att upprätta likabehandlingsplaner. Avsaknaden av likabehandlingsplaner eller bristande sådana bedöms därför inte i de enskilda skolrapporterna utan en samlad bedömning sker i den övergripande kommunrapporten.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,
- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,
- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad,

- om verksamheten i förskoleklassen omfattar minst 15 timmar i veckan eller 525 timmar om året.

Bedömning av området Tillgång till likvärdig utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Inspektörernas sammanvägda bedömning är att området är av mindre god kvalitet då svenska som andraspråk inte ges i stället för ämnet svenska och elevens val har inte tydliggjorts för eleverna. Inom bedömningsområdet finns följande brist och förbättringsbehov:

Garanterad undervisningstid

Enligt grundskoleförordningen finns en kursplan för varje ämne. I kursplanen anges bl.a. de mål som eleverna ska ha uppnått efter det femte och det nionde skolåret. Enligt grundskoleförordningen ska undervisning i svenska som andraspråk anordnas för elever om det behövs. Rektorn beslutar om undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas för en elev. Undervisningen ska anordnas i stället för undervisning i svenska.

Flera elever vid Lärkesskolan är nyanlända och har begränsade kunskaper i svenska. Vid inspektionen framkommer att eleverna får stöd inom ramen för ämnet svenska i stället för att följa kursplanen i svenska som andraspråk.

Inspektörernas bedömning är att undervisning i ämnet svenska som andraspråk inte ges i stället för ämnet svenska.

Valmöjligheter

Enligt grundskoleförordningen ska styrelsen erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Undervisningen ska till sitt innehåll och sin inriktning vara förenligt med målen i den kursplan eller de kursplaner som fastställts för det ämne eller ämnen som utgör elevens val.

Vid samtal med elever framkommer en osäkerhet om de har elevens val i den bemärkelse som bestämmelserna anger. Eleverna känner inte till att elevens val innebär att eleverna ges möjlighet att fördjupa eller bredda sina kunskaper i ett eller flera ämnen och det är inte tydligt för eleverna när detta erbjuds. Enligt lärare sprängs elevens val in i den ordinarie undervisningen genom att eleverna får välja vad de vill arbeta med. Elevens val är enligt inspektörernas bedömning inte tydliggjort för eleverna.

Inspektörerna bedömer att elevens val bör tydliggöras för eleverna.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utbildning och kompetensutveckling:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörernas samlade bedömning är att området är av god kvalitet då skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Skolan har dock brist på lärare som har utbildning för undervisning i ämnet matematik och naturvetenskapliga ämnen. Kompetensutveckling genomförs därför i ämnet matematik. Med hänsyn till att flera elever inte når kravnivån i samtliga delprov i matematik vid de nationella ämnesproven vill inspektörerna framhålla vikten av att ansträngningar görs för att eleverna får undervisning i matematik av utbildad personal.

3.3 Rektors ansvar

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektor som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen,
- om rektorn tar ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.
- om lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Inspektörernas sammanvägda bedömning är att området är av mindre god kvalitet trots att rektorn är väl förtrogen med det dagliga arbetet och tar det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen. Rektorn tar dock inte tillräckligt ansvar för att följa upp och utvärdera resultaten i samtliga ämnen i årskurs 5. Inom området finns följande brist:

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat

Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen.

Rektorn ser till att målen i den lokala arbetsplanen följs upp och utvärderas. Skolan redovisar i kvalitetsredovisningen resultaten från de nationella proven i årskurs 5. En utvärdering av resultaten görs också. I övriga ämnen gör inte skolan någon systematisk uppföljning och utvärdering.

Inspektörerna bedömer att skolan inte i tillräcklig utsträckning gör en systematisk uppföljning och utvärdering av skolans resultat i alla ämnen i förhållande till de nationella målen för utbildningen i årskurs 5.

3.4 Kvalitetsarbete

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen,
- om kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Inspektörernas sammanvägda bedömning är att området är av mindre god kvalitet trots att det i huvudsak finns ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolan. Skolan har en arbetsplan för genomförandet av utbildningen. Verksamheten och arbetsplanen följs upp och utvärderas av personalen tillsammans som ett led i att öka måluppfyllelsen. Skolans kvalitetsredovisning svarar i huvudsak upp mot de krav som ställs på en sådan enligt förordningen men det finns inte en samlad bedömning av skolans kunskapsresultat. Inom bedömningsområdet finns följande brist:

Kvalitetsredovisning

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje

skola årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningen ska uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen redovisas. Enligt samma förordning ska skolans kvalitetsredovisning utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen.

Skolans kvalitetsredovisning svarar i huvudsak upp mot de krav som ställs på en sådan enligt förordningen. Dock saknar kvalitetsredovisningen en samlad bild av skolans resultat.

Inspektörerna bedömer att kvalitetsredovisningen inte uppfyller de krav som ställs på att innehålla en samlad bild av skolans resultat.

2008-09-02 Göteborg

Agneta Wennberg

Barbro Nässén